

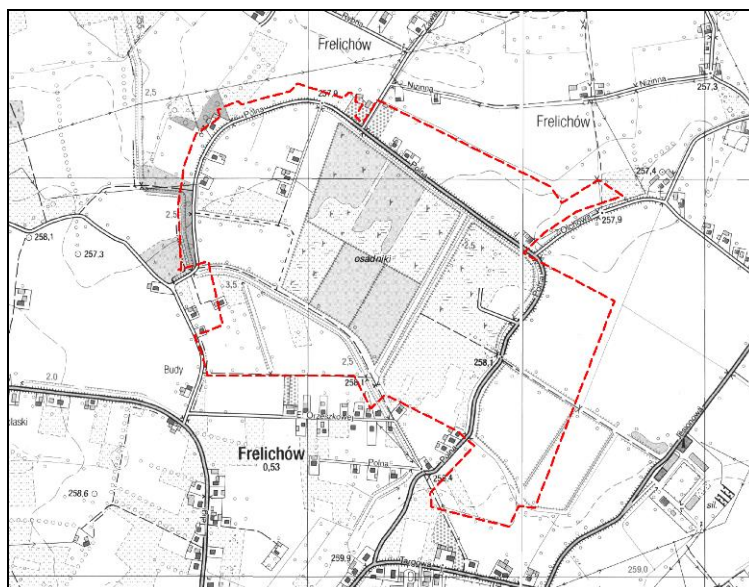
Geologic

44-203 Rybnik, Strzelecka 78

Tel: 502773557

email: geologic1@wp.pl

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY CHYBIE W SOŁECTWIE FRELICHÓW

Zleceniodawca: Pracownia Urbanistyczna w Rybniku sp. z o.o.
ul. Wodzisławska 30
44-200 Rybnik

Autorzy: Sylwia Miłowska
Tomasz Miłowski

Data wykonania: październik 2014 r.

SPIS TREŚCI

1.	Wprowadzenie	
1.1	Cel, zakres pracy, powiązania z innymi dokumentami	4
1.2	Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	6
1.3	Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu	6
1.4	Ustalenia i główne cele studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	6
2.	Charakterystyka środowiska	
2.1	Położenie fizyczno-geograficzne	9
2.2	Budowa geologiczna	9
2.3	Wody powierzchniowe	9
2.4	Wody podziemne	10
2.5	Klimat	11
2.6	Powierzchnia ziemi	11
2.6.1	Ukształtowanie terenu, zagrożenie osuwiskowe.....	11
2.6.2	Gleby	12
2.7	Zasoby naturalne	12
2.8	Środowisko przyrodnicze	12
2.9	Obszary chronione na podstawie ustawy z 16.04.2004 r.	12
2.10	Krajobraz	13
2.11	Korytarze ekologiczne	13
2.12	Zabytki i obiekty o wartościach kulturowych	13
3.	Ocena potencjalnych zmian stanu środowiska przy braku realizacji ustaleń projektu studium	13
4.	Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody	13
5.	Skutki dla środowiska wynikające z realizacji ustaleń projektu studium.....	15
5.1	Wpływ na wody powierzchniowe	15
5.2	Wpływ na wody podziemne	15
5.3	Wpływ na klimat	15
5.4	Powierzchnia ziemi	16
5.4.1	Wpływ na ukształtowanie terenu	16
5.4.2	Wpływ na gleby	16
5.5	Wpływ na zasoby naturalne	16
5.6	Wpływ na środowisko przyrodnicze	16
5.7	Wpływ na obszary chronione na podstawie ustawy z 16.04.2004 r.	17
5.8	Wpływ na krajobraz	17
5.9	Wpływ na zabytki i obiekty o wartościach kulturowych	18
5.10	Wpływ na warunki i jakość życia mieszkańców	18
5.10.1	Jakość powietrza atmosferycznego	18
5.10.2	Klimat akustyczny.....	19
5.10.3	Pole elektromagnetyczne	19

5.10.4 Gospodarka odpadami	19
5.10.5 Zagrożenie powodziowe	20
5.10.6 Zagrożenie osuwiskowe	20
6. Przewidywane możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko.....	20
7. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensacje przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko	20
8. Możliwości rozwiązań alternatywnych dla obszaru Natura 2000	22
9. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego studium oraz częstotliwości jej przeprowadzania	22
10. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	23
11. Literatura	24

Spis rysunków

Rys. 1 Położenie analizowanego terenu

1. WPROWADZENIE

1.1 CEL, ZAKRES PRACY, POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chybie w sołectwie Frelichów, która to zmiana została sporządzony w Pracowni Urbanistycznej w Rybniku we wrześniu 2014 r. Prognoza została wykonana na zlecenie Pracowni Urbanistycznej w Rybniku sp. z o.o.

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wynika z przepisu art. 51 ust 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1235).

Podstawowym celem prognozy jest wykazanie, jak określone w zmianie studium kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy wpłyną na środowisko i czy, a jeśli tak to w jakim stopniu naruszają zasady prawidłowej gospodarki zasobami naturalnymi. Ze względu na dużą złożoność zjawisk przyrodniczych, ograniczony zakres rozpoznania środowiska oraz ogólny charakter dokumentów planistycznych, ocena potencjalnych przekształceń środowiska wynikających z projektowanego przeznaczenia terenu ma formę prognozy.

Do pozostałych celów realizacji prognozy zalicza się:

- a) wyeliminowanie jeszcze na etapie sporządzania studium, ustaleń sprzecznych z zasadami zrównoważonego rozwoju analizowanego obszaru i jego otoczenia,
- b) ocenę skutków oddziaływania przyjętych kierunków zagospodarowania gminy na środowisko, a co za tym idzie określenie wpływu nowego przeznaczenia terenów na poszczególne rodzaje użytkowania oraz określenie warunków zagospodarowania tych obszarów,
- c) wprowadzenie ustaleń umożliwiających działalność gospodarczą na analizowanym terenie i zaspokajanie potrzeb społeczności lokalnej przy równoczesnym zachowaniu równowagi przyrodniczej i trwałości procesów przyrodniczych,
- d) ocenę na ile ustalenia studium pozwolą na zachowanie istniejących wartości zasobów środowiska, na ile wzbogacą lub odtworzą obniżone, czy też zdegradowane wartości oraz w jakim stopniu spotęgują lub osłabiają istniejące zagrożenia, a także na ile stwarzają możliwość pojawienia się nowych szans dla ukształtowania wyższej jakości środowiska.

Reasumując prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych nowymi ustaleniami studium, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki jakie niesie za sobą realizacja ustaleń zmiany studium na poszczególne komponenty środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w szczególności na ekosystemy, krajobraz, a także na ludzi, dobra materialne oraz dobra kultury.

Niniejsza prognoza została sporządzona w oparciu o wymogi wynikające z przepisu art. 51 ust 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1235).

Zgodnie z wyżej wymienionym artykułem sporządzana prognoza:

- a) zawiera
 - ustalenia i główne cele projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chybie oraz jego powiązania z innymi dokumentami,
 - informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
 - informacje na temat przewidywanych możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko,
 - propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego studium oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
 - streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- b) określa, analizuje i ocenia
 - istniejący stan środowiska,
 - potencjalne zmiany stanu środowiska przy braku realizacji postanowień projektowanego dokumentu,
 - przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko przy realizacji postanowień projektowanego dokumentu,
 - istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu,
 - cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby w jakich te cele zostały uwzględnione,
- c) przedstawia
 - rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko,
 - możliwości rozwiązań alternatywnych w odniesieniu do obszaru Natura 2000.

Zakres niniejszej prognozy został również uzgodniony z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Cieszynie pismem znak ONS ZNS 522-2/7/14 z dnia 5 sierpnia 2014 r. oraz z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach pismem znak WOOŚ.411.146.2014.AB z dnia 7 sierpnia 2014 r.

Projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chybie powiązany jest z następującymi dokumentami:

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego z 2004 r. ze zm;
- Tekst i rysunek Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Chybie z 2010 r. (uchwała Nr XL/302/2010 z dnia 4 listopada 2010 r.);
- Uchwała Nr XVIII/124/04 Rady Gminy Chybie z dnia 20 lipca 2004 w sprawie: miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Chybie;
- Uchwała nr XVIII/125/2012 Rady Gminy Chybie z dnia 3 lipca 2012 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Chybie;

- Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Chybie, Biuro Rozwoju Regionu, Katowice - Chybie, listopad 2009 r.;

1.2 METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

W celu sporządzenia prognozy przeprowadzono następujące prace:

- zaznajomiono się z projektem zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, w tym z wnioskami do projektu studium,
- zaznajomiono się z danymi fizjograficznymi oraz innymi dostępnymi opracowaniami sozologicznymi obejmującymi obszar objęty prognozą,
- dokonano oceny projektu suikzp w odniesieniu do obowiązujących aktów prawnych, w tym przepisów gminnych,
- przeprowadzono wizję obszaru objętego prognozą w sierpniu 2014 r.,
- dokonano analizy czynników potencjalnie mogących przynieść negatywne skutki dla środowiska,

1.3 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

W projekcie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chybie powinny zostać uwzględnione priorytety w zakresie ochrony środowiska wynikające z dokumentów ustanowionych na szczeblu rządowym, samorządowym, porozumień międzynarodowych oraz projektów dokumentów i dyrektyw Unii Europejskiej.

Poszczególne dyrektywy, międzynarodowe akty prawne zostały wdrożone do polskiego prawodawstwa i tym samym znalazły swoje odzwierciedlenie w projektowanym dokumencie. Projekt analizowanego dokumentu uwzględnia wytyczne i cele ochrony środowiska przyjęte w wyżej wymienionych dyrektywach i konwencjach, poprzez zamieszczenie zapisów dotyczących różnych aspektów środowiska, zwłaszcza w zakresie jego ochrony. Uzyskano w ten sposób wysoką zgodność z dokumentami planistycznymi różnego szczebla, co pozwala wnioskować, że związane z nimi cele będą osiągnęte również przez ustalenia funkcjonalne wynikające z projektu studium. Zostało utrzymane założenie strategiczne dokumentów wszystkich poziomów, że celem generalnym rozwoju jest rozwój zrównoważony, przez który należy rozumieć zrównoważony udział wszystkich istotnych czynników ekologicznych, gospodarczych i społecznych.

1.4 USTALENIA I GŁÓWNE CELE PROJEKTU STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Obecnie na terenie gminy Chybie obowiązuje Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Chybie z 2010 r. - uchwała Nr XL/302/2010 z dnia 4 listopada 2010 r. Na terenie objętym opracowaniem w obecnie obowiązującym studium wskazano następujące tereny:

R – inne obszary użytkowane rolniczo

PU – tereny zabudowy produkcyjno-usługowej

MU – tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej

MI – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej

W procedurze zmiany studium przeprowadzonej na podstawie uchwały Nr XXXII/295/2014 Rady Gminy Chybie z dnia 6 maja 2014 r., w obszarze objętym tą zmianą wydzielono następujące kategorie obszarów:

- obszary zabudowy:
 - usługowej z dużym udziałem zieleni (UZ)
 - mieszkaniowe jednorodzinne (MI)
 - mieszkaniowo-usługowe (MU)
- obszary komunikacji:
 - drogi publiczne

W ramach zmiany studium przeprowadzonej w rejonie były pól irygacyjnych w Frelichowie oraz na terenach otaczających określono ich kierunek rozwoju ustalając na przeważającej powierzchni obszar zabudowy usługowej z dużym udziałem zieleni – (symbol UZ).

W ramach tych obszarów w projekcie studium ustalono:

- przeznaczenie dominujące (funkcja dominująca) zieleni urządzonej, usługi publiczne i komercyjne w szczególności z zakresu zdrowia, sportu i rekreacji, rozrywki przy spełnieniu warunku zachowania w skali całego obszaru „UZ” co najmniej 65% powierzchni jako „tereny zieleni” w rozumieniu ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych. Na obszarze „UZ” dopuszczalne są funkcje uzupełniające handlu, gastronomii, a zakazuje się użytkowania terenów przez zakłady przemysłowe, budynki mieszkalne, obiekty budowlane mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.

W projekcie studium ustalono następujące wytyczne do planów miejscowych:

- w przeznaczeniu terenów należy jednoznacznie wydzielić tereny zieleni urządzonej oraz sportu i rekreacji na których dopuszcza się zabudowę kubaturową oraz te tereny na których zabudowa jest wykluczona lub ograniczona do budowli i urządzeń, oraz obiektów małej architektury,
- w ramach całości powierzchni terenów należy wskazać lokalizację powierzchni placu publicznego dogodnie powiązanego komunikacją pieszą i rowerową z terenami otaczającymi oraz umożliwić lokalizację na tym placu dominanty przestrzennej orientującej w położeniu obszaru w układzie gminy

W ramach procedury zmiany studium dotychczasowe przeznaczenia terenów w ramach obszarów „PU” – „zabudowy produkcyjno-usługowej” oraz części obszarów „MU” – „zabudowy mieszkaniowo-usługowej” i „R” – „obszary użytkowane rolniczo” zmieniono na obszar „UZ” – „zabudowy usługowej z dużym udziałem zieleni”, a część obszarów „R” – zmieniono na obszary „MU” – zabudowy mieszkaniowo-usługowej”.

Taka zmiana kierunku zagospodarowania przestrzennego terenów przemysłowych (dawne pola irygacyjne cukrowni) uzasadniona jest potencjalnymi możliwościami zagospodarowania obszaru objętego zmianą w kierunku kształtowania ośrodka o charakterze rehabilitacyjno-leczniczym, wypoczynkowym oraz sportowo-rekreacyjnym. Ten kierunek uzasadniony jest dogodną dostępnością miejscowych bogactw naturalnych (bogate złoża solanki oraz borowiny) z możliwością ich wykorzystania w celach leczniczych. Obszar jest również korzystnie położony w stosunku do centralnego obszaru gminy (odległość ok. 1,5 km), co pozwala na kształtowanie w ramach terenów usługowych z dużym udziałem zieleni, atrakcyjnych terenów przestrzeni publicznej o znaczeniu ogólnogminnym powiązanych z trasami spacerowymi i rowerowymi.

Należy jeszcze dodać, że obecnie na większości analizowanego terenu obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania z 2004 r., w którym to na analizowanym terenie ustalone zostały głównie tereny rolnicze, zabudowy zagrodowej oraz zabudowy mieszkaniowej. W miejscu pól irygacyjnych ustalone zostały tereny NO – urządzeń oczyszczania ścieków. Dla terenu pól irygacyjnych nie uchwalono miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z 2012 r., gdyż tereny te wtedy uznane zostały za cenne pod względem przyrodniczym siedlisko. Obecnie, na skutek zaniku wody i zmiany sposobu zagospodarowania na rolniczy brak jest tu siedlisk cennych oraz brak jest przeciwskażeń, by zmienić jego sposób zagospodarowania.

2. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA

2.1 POŁOŻENIE FIZYCZNO-GEOGRAFICZNE

Opracowanie obejmuje niewielki fragment terenu w sołectwie Frelichów, w rejonie ul. Polnej i ul. E. Orzeszkowej, na terenie dawnych osadników cukrowni „Chybie”. Administracyjnie analizowany teren i sołectwo Frelichów położone jest w gminie Chybie, która z kolei położona jest w południowej części województwa śląskiego, w powiecie cieszyńskim. Wg danych GUS za 2012 r. powierzchnia gminy wynosiła 3175 ha, w gminie zamieszkiwało 9488 osób, a średnia gęstość zaludnienia wynosiła 299 osób na 1km². Zmianą studium objęty został niewielki teren o powierzchni ok. 72,5 ha.

Według podziału Polski na jednostki fizyczno-geograficzne J. Kondrackiego analizowany teren położony jest w prowincji Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem (51), w podprowincji Podkarpacie Północne (512), w makroregionie Kotlina Oświęcimska (512), w mezoregionie Dolina Górnej Wisły (512.22).

2.2 BUDOWA GEOLOGICZNA

Obszar gminy Chybie znajduje się w granicach zapadliska przedkarpackiego, w obrębie rowu tektonicznego Ruptawa - Czechowice. Zapadlisko wypełnione jest utworami miocenu. Na ich powierzchni zalegają utwory czwartorzędowe o miąższości od kilkunastu do niespełna 30 m. W części spągowej są to wodnolodowcowe piaski różnoziarniste i żwiry (miejscami z domieszkami otoczków), lokalnie gliniaste lub przewarstwione gliną), mułki i ily zastoiskowe o miąższości kilku-kilkunastu metrów. Wyżej zalega warstwa osadów rzecznych (złodowacenie północnopolskie, holocen), budujących rozległy stożek napływowy Wisły (żwiry i piaski różnoziarniste, gliny lessopodobne (gliny pylaste, gliny i pyły deponowane w środowisku wodnym). Lokalnie występują osady organiczne i mineralno – organiczne (namuły gliniaste, gliny pylaste i pyły z humusem, miejscami z warstwami torfu).¹ Bezpośrednio na analizowanym terenie mogą występować mułki, piaski i żwiry rzeczne plejstoceny i holoceny.²

2.3 WODY POWIERZCHNIOWE

Bezpośrednio na analizowanym terenie brak jest wód powierzchniowych zarówno w postaci wód płynących, jak i zbiorników, jedynie wzdłuż poszczególnych ulic znajdują się niewielkie rowy melioracyjne. Na analizowanym terenie znajdowały się w przeszłości osadniki cukrowni „Chybie” wypełnione wodą. Po zamknięciu cukrowni woda do osadników przestała być dostarczana i jej poziom stopniowo opadał. Osadniki nie posiadały innego dopływu wody niż sztuczny, pochodzący z cukrowni, stąd też nastąpił stopniowy zanik wody. Na mapach topograficznych z połowy lat 90 XX w. oraz na ortofotomapach z 2003 r. i 2009 r. widoczne są powierzchnie zalane wodą, choć ich udział stopniowo się zmniejsza. Około roku 2010 r. woda z tego terenu całkowicie zniknęła, a powierzchnie zostały przeznaczone pod rolnictwo (uprawa kukurydzy).

Zagrożenie powodziowe

¹ Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Chybie, Biuro Rozwoju Regionu, Katowice-Chybie, listopad 2009 r.

² Mapa geologiczna Polski w skali 1 : 200 000, ark. Cieszyn, WG, 1983.

Zgodnie z mapami zagrożeń powodziowych z 2006 r. wykonanymi przez RZGW Gliwice³ analizowany teren znajduje się poza terenami zagrożeń powodziowych. Natomiast północna część analizowanego terenu znajduje się w zasięgu awaryjnego zalewu od Zbiornika Goczałkowickiego w przypadku przerwania zapory bocznej zbiornika.

Wg map terenów szczególnego zagrożenia powodzią pokazanych na stronie www.isok.pl, na analizowanym terenie nie wykazywano zagrożeń powodziowych. Mapy te jednak nie mają charakteru oficjalnego.

Obecnie brak jest obowiązujących dokumentów wskazujących zasięg zagrożeń powodziowych, w przyszłości jednak, zgodnie z obowiązującymi przepisami, zostaną one stworzone, należy więc na bieżąco wprowadzać do dokumentów planistycznych wyniki nowych opracowań.

2.4 WODY PODZIEMNE

Według Mapy Hydrogeologicznej w skali 1:200000 ark. Cieszyn analizowany obszar wchodzi w skład przedkarpackiego regionu hydrogeologicznego XXII, podregion przedkarpacko-śląski XXII 7, w którym główny poziom użytkowy wód podziemnych znajduje się w utworach czwartorzędowych związanych z dolinami rzecznyymi.

Według Mapy hydrogeologicznej Polski w skali 1:50000⁴ na zdecydowanej większości gminy występują użytkowe czwartorzędowe poziomy wodonośne. Czwartorzędowe piętro wodonośne budują osady rzeczne doliny Wisły i jej dopływów. Wykształcone są one w postaci otczaków oraz żwirów i piasków, poza korytami górne partie żwirów i piasków bywają niekiedy zaglinione. Miąższość strefy zaglinionej z reguły przekracza 3 metry, osiągając lokalnie ponad 10 metrów. Miąższość utworów czwartorzędowych dochodzi do 10 metrów. Zasilanie wód podziemnych odbywa się poprzez bezpośrednią infiltrację opadów atmosferycznych, a także infiltrację wód powierzchniowych (cieków). W związku z brakiem własności retencyjnych w tych utworach poziom wodonośny w sąsiedztwie rzek uzależniony jest ściśle od jej stanów. Poziom wodonośny występuje na ogół na głębokości 5 – 15 m poniżej powierzchni terenu. Wody omawianego poziomu związane z utworami terasowymi (holoceńskimi) i wodnolodowcowymi stanowią ciągły horyzont o charakterze swobodnym. Na analizowanym terenie w utworach czwartorzędowych ustalono jednostkę hydrogeologiczną 1abQIII.

Potencjalna wydajność studni wierconej wynosi od 10 do 30 m³h. Na całej powierzchni jednostki stopień zagrożenia wód jest wysoki, występuje brak izolacji i obecność ognisk zanieczyszczeń. Jakość wód jest średnia (II) i wymagają one prostego uzdatnienia.

³ Studium określające granice obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią zlewni rzeki Małej Wisły od zbiornika Wisła Czarne do Zbiornika Goczałkowice, RZGW Gliwice, 2006

⁴ Chowaniec J., Witek K., Mapa Hydrogeologiczna w skali 1:50000 M3474B Pszczyna, PIG, Warszawa, 2000

Tabela 1 Główne parametry jednostek hydrogeologicznych

Symbol jednostki hydrogeologicznej	Piętro wodonośne	Głębokość występowania	Mięższość [m]	Współczynnik filtracji [m ² /24h]	Przewodność warstwy wodonośnej [m ² /24h]	Moduł zasobów odnawialnych [m ³ /24h/km ²]	Moduł zasobów dyspozycyjnych [m ³ /24h/km ²]
1abQIII	Q	5-15	11,1	31	303	346	260

Według Mapy wstępnej waloryzacji głównych zbiorników wód podziemnych (Skrzypczak [red], 2003), materiałów Państwowej Służby Hydrogeologicznej oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie przebiegu granic obszarów dorzeczy i regionów wodnych (Dz. U. 2006 nr 126 poz. 878) na analizowanym terenie nie występują główne zbiorniki wód podziemnych.

Według podziału Polski na jednolite części wód podziemnych analizowany teren znajduje się w JCWPd nr 142.

Ujęcia wód powierzchniowych i podziemnych

Na analizowanym terenie nie znajdują się ujęcia wód powierzchniowych lub podziemnych ani strefy ochronne dla wód podziemnych. Natomiast północna część analizowanego terenu znajduje się częściowo w strefie ochrony pośredniej ujęcia Goczałkowice ustanowionej rozporządzeniem nr 2/2010 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach z dnia 17 czerwca 2010 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wód powierzchniowych Goczałkowice, powiat pszczyński, województwo śląskie.

2.5 KLIMAT

Podział Polski na dzielnice rolniczo – klimatyczne (R. Gumiński 1948) klasyfikuje obszar gminy do dzielnicy podsudeckiej. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 8°C, liczba dnia z przymrozkami waha się od 100 do 120, a dni z pokrywą śnieżną od 60 do 70. Wysokość opadów sięga 760 mm, z maksimum około lipca (90mm) i minimum około stycznia (40mm). Cyrkulacja odzwierciedla cyrkulację ogólną z dominacją kierunków SW (28%) oraz zbliżonym udziałem wiatrów z kierunków S i SE (14 i 13%). Średnia prędkość wiatrów z kierunku S i SE to 2,4 m/s, prędkość wiatrów z kierunku SW to 3,8 m/s (Absalon 1995). Na terenie gminy wyróżniono topoklimaty rolnicze, leśne i obszarów zabudowanych. Ze względu na dużą ilość cieków i zbiorników wodnych na wymienione wyżej topoklimaty często nakłada się topoklimat dolin rzecznych (obszar predysponowany do tworzenia się zastoisk chłodnego powietrza i mgieł). W szczególności należy tu wyróżnić szeroką dolinę Wisły wraz dolinami jej bocznych dopływów.

2.6 POWIERZCHNIA ZIEMI

2.6.1 UKSZTAŁTOWANIE TERENU, ZAGROŻENIE OSUWISKOWE

Ukształtowanie terenu

Analizowany teren jest w zasadzie płaski, rzędne terenu wynoszą tu ok. 258 do 260 m n.p.m. Brak jest tu jakichś szczególnych form morfologicznych tak naturalnych, jak pochodzenia antropogenicznego, za wyjątkiem niewysokich (1 – 2 m) wałów stanowiących pozostałości obwałowań dawnych osadników.

Zjawiska osuwiskowe

Na analizowanym terenie nie stwierdzono występowania ruchów masowych ziemi.

2.6.2 GLEBY

Na analizowanym terenie występują grunty rolne pozostające w uprawie głównie w charakterze pól uprawnych, uprawiana jest tu głównie kukurydza. Według mapy ewidencyjnej występują tu grunty rolne klasy III i IV, łąki klasy III i IV oraz nieużytki i wody śródlądowe (klasyfikacja niewłaściwa, przeprowadzona, gdy analizowane tereny stanowiły jeszcze osadniki).

2.7 ZASOBY NATURALNE

Na analizowanym terenie nie występują udokumentowane złoża kopalin, obszary i tereny górnicze.

2.8 ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

Zmianą studium objęty został teren dawnych osadników cukrowni Chybie w sołectwie Frelichów. Pod względem przyrodniczym analizowany teren ma charakter rolniczy. Występują tu głównie grunty rolne pozostające w uprawie, uprawiana jest w zdecydowanej przewadze kukurydza. Na analizowanym terenie nie stwierdzono występowania szczególnie cennych siedlisk lub też gatunków roślin chronionych. Jedynym bardziej interesującym urozmaiceniem tego terenu są aleje drzew porastające wały grobli dawnych stawów, z których część obecnie zamienionych zostało w drogi (ul. Polna, ul. Olchowa). Na aleje drzew składają się takie gatunki jak: dąb szypułkowy, jesion wyniosły, klon pospolity, lipa drobnolistna.

Na analizowanym terenie znajdowały się w przeszłości osadniki cukrowni „Chybie” wypełnione wodą, co powodowało, że był to jeden z najcenniejszych pod względem przyrodniczym terenów w gminie. Miejsce to stanowiło siedlisko ptaków wodno-błotnych, zarówno tych osiadłych jak i migrujących. Po zamknięciu cukrowni woda do osadników przestała być dostarczana i jej poziom stopniowo opadał. Osadniki nie posiadały innego dopływu wody niż sztuczny, pochodzący z cukrowni, stąd też nastąpił stopniowy zanik wody. Na mapach topograficznych z połowy lat 90 XX w. oraz na ortofotomapach z 2003 r. i 2009 r. widoczne są powierzchnie zalane wodą, choć ich udział stopniowo się zmniejsza. Około roku 2010 r. woda z tego terenu całkowicie zniknęła, a powierzchnie zostały przeznaczone pod rolnictwo (uprawa kukurydzy). Wraz z zanikiem wody tereny te utraciły jakąkolwiek większą wartość przyrodniczą.

2.9 OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004

Cały analizowany teren znajduje się w granicach obszaru Natura 2000 PLB 240001 „Dolina Górnej Wisły”. W ramach niniejszego opracowania wystąpiono do RDOŚ Katowice z prośbą o udostępnienie danych dotyczących siedlisk ptaków chronionych w ramach tego obszaru Natura 2000. RDOŚ Katowice udostępnił dane wykonane w ramach prac na planem zadań ochronnych tego obszaru Natura 2000, Jak wynika z przekazanych danych na analizowanym terenie, ani w jego pobliżu nie występują siedliska i stanowiska ptaków chronione w ramach tego obszaru Natura 2000.

Dla tego obszaru Natura 2000 został ustanowiony Plan Zadań Ochronnych Zarządzeniem nr 37/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia

31 grudnia 2013 r. W dokumencie tym nie wskazano zadań ochronnych, które dotyczyłyby analizowanego terenu, gdyż brak jest tu siedlisk gatunków chronionych w ramach tego obszaru Natura 2000.

2.10 KRAJOBRAZ

Na analizowanym terenie występuje krajobraz typowo rolniczy, wiejski, z dominacją zabudowy jednorodzinnej z ogrodami, a także zabudowy gospodarczej. Krajobraz ten można scharakteryzować jako krajobraz rolniczy wsi rozproszonej. Brak jest tu jakichś szczególnie cennych elementów krajobrazu.

2.11 KORYTARZE EKOLOGICZNE

Na terenie gminy Chybie oraz na analizowanym terenie w literaturze przedmiotu⁵ wytypowano jedynie jeden korytarz ornitologiczny: korytarz ornitologiczny o znaczeniu ponadregionalnym Dolina Górnej Wisły – obejmuje on większą część terenu gminy, a także gminy sąsiednie.

2.12 ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH

Na analizowanym terenie nie występują zabytki oraz obiekty o wartościach kulturowych.

3. OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ STUDIUM

Na analizowanym terenie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania z 2004 r. i 2012 r. (patrz rozdział 1.4) oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z 2010 r. Zmiany, które wprowadza opisywane studium polegają na wprowadzeniu innego sposobu zagospodarowania niż ten, który został określony w studium z 2010 r. W studium z 2010 r. na analizowanym terenie ustalono tereny zabudowy przemysłowo-usługowej. W obecnie prowadzonej zmianie studium wprowadzono tereny zabudowy usługowej z dużym udziałem zieleni, zmieniając jednocześnie niektóre parametry urbanistyczne. Przy braku realizacji ustaleń projektu studium na analizowanym terenie możliwa byłaby realizacja funkcji przemysłowo-usługowych, tak więc zarówno przy obecnie obowiązującym studium, jak i przy uchwaleniu obecnie opracowywanego projektu studium teren uległby zabudowie, zmieniłaby się jedynie jej forma.

4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIECZNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Na analizowanym terenie nie stwierdza się występowania szczególnych problemów ochrony środowiska, należy jednak pamiętać, że teren ten stanowił przez długi czas miejsce deponowania odpadów ciekłych z cukrowni Chybie. Z punktu widzenia ochrony przyrody niewątpliwie dużą stratą jest zanik wody z analizowanego terenu. W przeszłości teren ten stanowił cenne miejsce siedliskowe dla ptaków wodno-błotnych, obecnie jednak, na skutek

⁵ Parusel J. B. [red], Korytarze ekologiczne w województwie Śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego województwa etap I, CDPGŚ, Katowice, 2007

wstrzymania stałego dopływu wody teren ten całkowicie utracił walor stając się zwykłym terenem rolnym.

5. SKUTKI DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM

5.1 WPLYW NA WODY POWIERZCHNIOWE

Projekt studium nie wprowadza nowych terenów i sposobów zagospodarowania, które w sposób znaczący mogłyby pogorszyć jakość wód powierzchniowych. W żadnym z miejsc tereny na których ustala się możliwość urbanizacji nie kolidują z ciekami powierzchniowymi czy ze stawami lub oczkami wodnymi. Występujące na tym terenie zalewiska pól irygacyjnych, widoczne jeszcze na ortofotomapie z 2009 r. całkowicie zanikły. W celu przeciwdziałania zanieczyszczeniom projekt studium ustala odprowadzanie ścieków zgodnie z przepisami odrębnymi. Obecnie na analizowanym terenie nie znajduje się kanalizacja, jednak w przyszłości istnieje możliwość skanalizowania całego terenu w ramach aglomeracji Chybie. Projekt studium przewiduje dla sołectwa Frelichów możliwość przerzutu ścieków bytowych do aglomeracji Chybie szczególnie z zabudowy położonej w strefie pośredniej ujęcia wody powierzchniowej Goczałkowice, ustanowionej Rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach Nr 2/2010 z dnia 17 czerwca 2010 r. Projekt studium dopuszcza również stosowanie zbiorników bezodpływowych lub przydomowych oczyszczalni ścieków zgodnie z przepisami odrębnymi. W związku z wprowadzeniem szczegółowych zasad ochrony wód powierzchniowych oraz braku zagrożenia dla wód płynących i stojących nie przewiduje się zagrożenia dla tego komponentu środowiska.

5.2 WPLYW NA WODY PODZIEMNE

Na analizowanym terenie występuje czwartorzędowy użytkowy poziom wodonośny, który stopień zagrożenia określony jest jako wysoki. Powstanie nowej zabudowy z niedostatecznie rozwiązaniem systemem odprowadzania ścieków może wpłynąć na stan wód podziemnych. Dla ochrony wód podziemnych ważne będą więc ustalenia przedstawione w zakresie gospodarki ściekowej w rozdziale 5.1. Dla ochrony wód podziemnych kluczowe znaczenie mają działania, które wykraczają poza ramy planowania przestrzennego, takie jak egzekwowanie przez gminę wywozu nieczystości oraz właściwe zaprojektowanie inwestycji z uwzględnieniem wszelkich potrzebnych zabezpieczeń.

5.3 WPLYW NA KLIMAT

W szerszej skali realizacja ustaleń studium nie będzie miała wpływu na klimat oraz na znaczące zmiany występujących obecnie topoklimatów. Natomiast na pewno zmianie ulegnie mikroklimat oraz topoklimat terenów na których będzie powstawała nowa zabudowa. Zabudowanie terenów wpłynie na zwiększenie szorstkości powierzchni ziemi, a co za tym idzie na zmniejszenie warunków przewietrzania. Zagrożeniem może być problem niskiej emisji. W celu przeciwdziałania temu zjawisku projekt studium ustala:

- W zagospodarowaniu terenów oraz w zmianach sposobów użytkowania istniejącej zabudowy należy uwzględniać potrzebę poprawy jakości powietrza atmosferycznego, w szczególności – dotrzymania standardów w zakresie stężeń pyłu zawieszonego oraz węglowodorów
- Z uwagi na zasadniczy wpływ niskiej emisji z palenisk domowych na zanieczyszczenie powietrza i brak zdalczynnych źródeł ciepła istotne jest, aby

indywidualne źródła ciepła oparte na spalaniu paliw stałych spełniały kryteria energetyczno - emisyjne na znak bezpieczeństwa ekologicznego klasy A dla kotłów małej mocy na paliwa stałe, zaś wodne kotły grzewcze opalane paliwami ciekłymi lub gazowymi spełniały wymagania dotyczące efektywności energetycznej określone w przepisach o systemie oceny zgodności.

Pozytywny wpływ na stan powietrza i warunki mikroklimatyczne mieć będzie wymagane zachowanie dużej powierzchni biologicznie czynnej ustalonej dla terenów UZ, który wynosi 65%.

5.4 POWIERZCHNIA ZIEMI

5.4.1 WPLYW NA UKSZTAŁTOWANIE TERENU

Projekt studium zakłada nieznaczne poszerzenie funkcji mieszkaniowej i usługowej. Realizacja tych funkcji wpłynie nieznacznie na przekształcenie powierzchni terenu. Nie należy jednak spodziewać się znaczących przekształceń, zmiany powierzchni ziemi należy uznać za nieuniknione, towarzyszące wprowadzeniu każdego typu inwestycji, jednocześnie jednak nie powodujące znaczących przekształceń morfologii terenu.

5.4.2 WPLYW NA GLEBY

Przy powstaniu planowanej zabudowy istniejące tu gleby ulegną w większości zniszczeniu (zajętość terenu). Zdecydowana większość terenów, które obecnie nie są zabudowane, a które zmieniają zagospodarowanie to uprawiane grunty rolne. Projekt studium przewiduje pozostawienie minimalnej powierzchni biologicznie czynnej dla poszczególnych terenów, pomimo to przewiduje się, że tereny poddane pod zabudowę zostaną bezpowrotnie stracone dla rolnictwa. Należy pamiętać, że w świetle obowiązującego prawa zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1205) przekształcenie gleb klasy III na cele nierolnicze w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego poza obszarami miast wymaga zgody odpowiedniego organu. Gleby takie występują na analizowanym obszarze i z dużym prawdopodobieństwem można stwierdzić, że na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zajdzie konieczność uzyskania zgody właściwego organu na zmianę przeznaczenia.

5.5 WPLYW NA ZASOBY NATURALNE

Na analizowanym terenie nie występują złoża, obszary i tereny górnicze, tak więc projekt studium nie wprowadza form zagospodarowania przestrzennego, które kolidowałyby z jakimikolwiek złożami kopalin.

5.6 WPLYW NA ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

Na analizowanym terenie występują głównie grunty rolne oraz tereny mieszkaniowe. Projekt studium wprowadza tereny budowlane (w szczególności tereny zabudowy usługowej UZ, zabudowy mieszkaniowo-usługowej MU oraz zabudowy jednorodzinnej MI) na terenach obecnie niezainwestowanych lub zainwestowanych tylko częściowo (pojedyncza zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa). Na zdecydowanej większości terenów, które nie są obecnie zabudowane, a które są przeznaczone w projekcie suikzpj do zabudowy występują grunty

rolne (w zdecydowanej większości) bądź też przydomowe place i ogrody. Wprowadzenie zabudowy usługowej i mieszkaniowej spowoduje zmiany w środowisku roślinnym wyrażające się między innymi w zanikaniu roślinności związanej z uprawami rolnymi na rzecz gatunków obcych na terenach realizacji zabudowy. Roślinność i zwierzęta związane do tej pory z gruntami rolnymi z tych terenów zostaną wyparte. Projekt studium ustala na terenach UZ dość duży udział powierzchni biologicznie czynnej wynoszący aż 65 %, należy jednak spodziewać się, że nie zostanie tu pozostawiona obecnie występująca roślinność związana z uprawami rolnymi, powstaną natomiast powierzchnie zieleni takie jak n.p. zieleńce, trawniki, ogrody i.t.p. Kwestie te zostaną szczegółowo rozstrzygnięte na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W miejscu tym należy wspomnieć, że na terenie tym znajdowały się w przeszłości osadniki cukrowni „Chybie” wypełnione wodą, co powodowało, że był to jeden z najcenniejszych pod względem przyrodniczym terenów w gminie. Miejsce to stanowiło siedlisko ptaków wodno-błotnych, zarówno tych osiadłych jak i migrujących. Po zamknięciu cukrowni woda do osadników przestała być dostarczana i jej poziom stopniowo opadał. Osadniki nie posiadały innego dopływu wody niż sztuczny, pochodzący z cukrowni, stąd też nastąpił stopniowy zanik wody. Na mapach topograficznych z połowy lat 90 XX w. oraz na ortofotomapach z 2003 r. i 2009 r. widoczne są powierzchnie zalane wodą, choć ich udział stopniowo się zmniejsza. Około roku 2010 r. woda z tego terenu całkowicie zniknęła, a powierzchnie zostały przeznaczone pod rolnictwo (uprawa kukurydzy). Wraz z zanikiem wody tereny te utraciły jakąkolwiek większą wartość przyrodniczą.

Reasumując na terenach przeznaczonych w projekcie studium do urbanizacji nie występują stanowiska roślin chronionych czy cenne siedliska przyrodnicze, a projekt studium nie przyczyni się do pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego.

5.7 WPLYW NA OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIECZNIA 2004

Dla tego obszaru Natura 2000 został ustanowiony Plan Zadań Ochronnych Zarządzeniem nr 37/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 31 grudnia 2013 r. W dokumencie tym nie wskazano zadań ochronnych, które dotyczyłyby analizowanego terenu, gdyż brak jest tu siedlisk gatunków chronionych w ramach tego obszaru Natura 2000. Na pewno można stwierdzić, że na wskutek ustaleń projektu studium nie będą zagrożone cenne siedliska przyrodnicze ptaków dla których ustanowiono obszar Natura 2000 „Dolina Górnej Wisły”.

Projekt studium nie wprowadza żadnych funkcji (jak zespoły zabudowy wysokiej, elektrownie wiatrowe, zmiana przeznaczenia stawów – potencjalnych miejsc odpoczynku), które mogłyby zagrozić korytarzowi ekologicznemu dla ptaków.

5.8 WPLYW NA KRAJOBRAZ

Niewątpliwie na skutek wprowadzenia ustaleń projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w życie poprzez ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nastąpi wpływ na krajobraz analizowanego terenu. Obecnie występuje tu krajobraz typowo rolniczy, jednak w przyszłości należy spodziewać się, że zaistnieje tu krajobraz o charakterze zurbanizowanym w typie miejskim czy podmiejskim. Na poziomie szczegółowości projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania

przestrzennego trudno jednak rozstrzygać o szczegółach. W zapisach projektu studium znalazły się wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów oraz zasady kształtowania ładu przestrzennego, które powinny zabezpieczyć właściwe kształtowanie się krajobrazu.

5.9 WPLYW NA ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH

Na analizowanym terenie nie występują zabytki oraz obiekty o wartościach kulturowych, w związku z czym nie przewiduje się zagrożenia dla tego komponentu środowiska.

5.10 WPLYW NA WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

5.10.1 JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Projekt studium nie wprowadza funkcji, które w sposób znaczący mogłyby wpłynąć na potencjalne pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego. O ile zagrożenie ze strony obiektów usługowych lub przemysłowych jest niewielkie, ponieważ muszą one spełnić szereg norm ujętych w prawie ochrony środowiska oraz objęte są bieżącym systemem monitoringu, kontroli oraz pozwoleń, o tyle poważnym zagrożeniem jest poszerzenie się funkcji mieszkaniowej (tereny MU i MI), która ciągle jest głównym sprawcą zanieczyszczeń w formie tzw. „niskiej emisji”. W celu przeciwdziałania temu zjawisku projekt studium ustala:

- W zagospodarowaniu terenów oraz w zmianach sposobów użytkowania istniejącej zabudowy należy uwzględniać potrzebę poprawy jakości powietrza atmosferycznego, w szczególności – dotrzymania standardów w zakresie stężeń pyłu zawieszonego oraz węglowodorów
- Z uwagi na zasadniczy wpływ niskiej emisji z palenisk domowych na zanieczyszczenie powietrza i brak zdalaczynnych źródeł ciepła istotne jest, aby indywidualne źródła ciepła oparte na spalaniu paliw stałych spełniały kryteria energetyczno - emisyjne na znak bezpieczeństwa ekologicznego klasy A dla kotłów małej mocy na paliwa stałe, zaś wodne kotły grzewcze opalane paliwami ciekłymi lub gazowymi spełniały wymagania dotyczące efektywności energetycznej określone w przepisach o systemie oceny zgodności.

Pozytywny wpływ na stan powietrza i warunki mikroklimatyczne mieć będzie wymagane zachowanie dużej powierzchni biologicznie czynnej ustalonej dla terenów UZ, który wynosi 65%.

Należy zaznaczyć, że systemy obsługi grzewczej pozostają poza kontrolą służb ochrony środowiska, a rozwiązanie problemu niskiej emisji wymaga podjęcia działań, które wykraczają poza ramy studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania. W przypadku powstania nowych terenów zabudowy mieszkaniowej i usługowej jakość powietrza na skutek niskiej emisji ulegnie pogorszeniu w stosunku do stanu obecnego, oczywiście o ile nie zostaną do tego czasu wprowadzone rozwiązania takie jak np. ogrzewanie z sieci ciepłowniczej.

5.10.2 KLIMAT AKUSTYCZNY

Dopuszczalne poziomy hałasu powinny odpowiadać wymaganiom rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014 Nr 112). Prowadzenie działalności na terenach o funkcjach usługowych i infrastrukturalnych nie powinno powodować przekroczenia standardów jakości środowiska, o czym wyraźnie mówi art. 144 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska. W dalszej części w ust. 2 tego artykułu jest wyraźny nakaz dotyczący ewentualnego oddziaływania na środowisko i tereny sąsiednie, tj. eksploatacja instalacji powodująca wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, emisje hałasu oraz wytwarzanie pól elektromagnetycznych nie powinna powodować przekroczenia standardów jakości środowiska, do którego prowadzący instalację ma tytuł prawny.

Projekt studium nie wprowadza obiektów, które mogą mieć potencjalny wpływ na pogorszenie klimatu akustycznego. Nie przewiduje się budowy nowych arterii drogowych, ani dużych terenów produkcyjnych. Zagrożenie związane z ponadnormatywnym hałasem może więc wystąpić tylko na terenach zabudowy mieszkaniowej, a jak wspomniano powyżej ponadnormatywny hałas należy ograniczyć do granic działki. Niewątpliwie jednak powstanie nowych terenów zabudowy usługowej i mieszkaniowej przyczyni się do pogorszenia jakości klimatu akustycznego. Obecnie na tym terenie dominują tereny o charakterze rolniczym na których emisja hałasu właściwie nie występuje.

5.10.3 POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

Projekt studium nie wprowadza specjalnych obostrzeń co do lokowania anten telefonii komórkowej. Podobnie jak w przypadku emisji zanieczyszczeń i hałasu, wprowadzanie do środowiska pól elektromagnetycznych obostrzone jest szeregiem przepisów oraz systemu kontroli, stojących poza systemem planowania przestrzennego. Należy również dodać, że zgodnie z ustawą z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (Dz. U. Nr 106 poz. 675 ze zm.) studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie może ustanawiać zakazów, a przyjmowane w nim rozwiązania nie mogą uniemożliwiać rozwoju telefonii komórkowej.

W projekcie studium ustalono również nakaz przestrzegania ograniczeń w zagospodarowaniu terenów położonych w strefach technicznych wzdłuż sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, zgodnie z obowiązującymi wymogami przepisów odrębnych.

5.10.4 GOSPODARKA ODPADAMI

Ze względu na przyrost zabudowy mieszkaniowej czy usługowej niewątpliwie wzrośnie też ilość powstających odpadów, choć nie będzie to przyrost znaczący. Projekt studium nie wprowadza nowych składowisk odpadów, będą one składowane zgodnie z obowiązującymi przepisami poza terenem gminy. Gospodarka odpadami obostrzona jest szeregiem przepisów oraz systemu kontroli, stojących poza systemem planowania przestrzennego. Problem ten regulują zarówno ustawy (ustawa z 14 grudnia 2012 r. o odpadach, ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach) jak również odpowiednie uchwały Rady Gminy oraz programy gospodarki odpadami, nie ma

więc potrzeby, ani delegacji ustawowej do regulowania tego zagadnienia przepisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

5.10.5 ZAGROŻENIE POWODZIOWE

Zgodnie z mapami zagrożeń powodziowych z 2006 r. wykonanymi przez RZGW Gliwice⁶ analizowany teren znajduje się poza terenami zagrożeń powodziowych. Natomiast północna część analizowanego terenu znajduje się w zasięgu awaryjnego zalewu od Zbiornika Goczałkowickiego w przypadku przerwania zapory bocznej zbiornika.

Wg map terenów szczególnego zagrożenia powodzią pokazanych na stronie www.isok.pl, na analizowanym terenie nie wykazywano zagrożeń powodziowych. Mapy te jednak nie mają charakteru oficjalnego.

Obecnie brak jest obowiązujących dokumentów wskazujących zasięg zagrożeń powodziowych, w przyszłości jednak, zgodnie z obowiązującymi przepisami, zostaną one stworzone, należy więc na bieżąco wprowadzać do dokumentów planistycznych wyniki nowych opracowań.

5.10.6 ZAGROŻENIE OSUWISKOWE

Na analizowanym terenie nie stwierdzono występowanie obszarów narażonych na wystąpienie ruchów masowych ziemi.

6. PRZEWIDYWANE MOŻLIWOŚCI TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Projekt studium nie wprowadza funkcji, które mogłyby potencjalnie transgranicznie oddziaływać na środowisko.

7. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJE PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

W projekcie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chybie zaproponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko, przy czym należy zauważyć, że w zdecydowanej większości zostały one wprowadzone i ustalone w studium w 2010 r. i obowiązują one dla całego terenu gminy, a nie tylko dla fragmentu dla którego przeprowadzana jest obecna zmiana.

W szczególności zaproponowano:

- odprowadzanie ścieków zgodnie z przepisami odrębnymi, w tym dla sołectwa Frelichów możliwość przerzutu ścieków bytowych do aglomeracji Chybie szczególnie z zabudowy położonej w strefie pośredniej ujęcia wody powierzchniowej Goczałkowice;
- W zagospodarowaniu terenów oraz w zmianach sposobów użytkowania istniejącej zabudowy należy uwzględnić potrzebę poprawy jakości powietrza

⁶ Studium określające granice obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią zlewni rzeki Małej Wisły od zbiornika Wisła Czarne do Zbiornika Goczałkowice, RZGW Gliwice, 2006

atmosferycznego, w szczególności – dotrzymania standardów w zakresie stężeń pyłu zawieszonego oraz węglowodorów;

- Z uwagi na zasadniczy wpływ niskiej emisji z palenisk domowych na zanieczyszczenie powietrza i brak zdalnych źródeł ciepła istotne jest, aby indywidualne źródła ciepła oparte na spalaniu paliw stałych spełniały kryteria energetyczno - emisyjne na znak bezpieczeństwa ekologicznego klasy A dla kotłów małej mocy na paliwa stałe, zaś wodne kotły grzewcze opalane paliwami ciekłymi lub gazowymi spełniały wymagania dotyczące efektywności energetycznej określone w przepisach o systemie oceny zgodności;
- zachowanie dużej powierzchni biologicznie czynnej ustalonej dla terenów UZ, który wynosi 65%;

Wprowadzenie zakazu zabudowy na terenach:

- terenu ochrony pośredniej strefy ochronnej ujęcia wód powierzchniowych Goczałkowice (część gminy leżąca na północ od linii ul. Podgroble I - Olchowa - Polna [Zarzecze i Frelichów]); rozporządzenie dotyczące strefy ochronnej dopuszcza możliwość lokalizacji zabudowy mieszkaniowej na terenach położonych w odległości co najmniej 100 m od granicy Zbiornika Goczałkowickiego pod warunkiem podłączenia zabudowy do sieci kanalizacji sanitarnej; ze względu na brak wyposażenia obszaru w kanalizację, do czasu jej realizacji lokalizacja zabudowy w obrębie strefy ochronnej jest wykluczona;
- na terenach położonych w określonych odległościach od niektórych budowli (sieci i obiektów infrastruktury technicznej, w odległości mniejszej niż 100 m od stopy zapory bocznej Zbiornika Goczałkowickiego oraz w odległości mniejszej niż 50 m od stopu wału ujściowego odcinka Bajerki po stronie odpowietrznej);
- w obrębie terenów położonych w odległości do 20 m od skrajnego toru kolejowego (10 m od granicy obszaru kolejowego), 8 m od krawędzi jezdni drogi powiatowej i 6 m od krawędzi jezdni drogi gminnej (w obrębie terenów zabudowanych i przeznaczonych do zabudowy), a także w odległości do 12 m od granicy lasu;
- Ochronę cieków wodnych poprzez wprowadzenie zapisu, że zgodnie z przepisami Prawa wodnego właściciele nieruchomości przylegających do powierzchniowych wód publicznych mają obowiązek zapewnienia dostępu do tych wód;
- Uwzględnienie ograniczeń w zagospodarowaniu terenów określonych w Rozporządzeniu Nr 2/2010 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach z dnia 17 czerwca 2010 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wód powierzchniowych Goczałkowice;

- Ustalono, że ochrona przed hałasem polega na wykluczeniu lokalizowania terenów i funkcji chronionych przed hałasem w zasięgu jego ponadnormatywnego oddziaływania (na obszarach zagrożonych hałasem) oraz na stosowaniu środków technicznych zmniejszających uciążliwości akustyczne do poziomu zgodnego z przepisami;
- Ustalono, że w planach miejscowych należy wyznaczać pasy ograniczonej zabudowy wzdłuż napowietrznych linii średniego napięcia oraz wokół stacji transformatorowych ze względu na ochronę przed promieniowaniem elektromagnetycznym, a także z uwagi na zagrożenie wynikające z zerwania przewodów w razie awarii;
- Uwzględniono występowanie terenu w granicach obszaru Natura 2000 „Dolina Górnej Wisły”;
- Szczegółowe zapisy dotyczące zasad kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów;

W projekcie studium nie wprowadzono zapisów dotyczących kompensacji przyrodniczej. Zakres kompensacji przyrodniczej może zostać określony, zgodnie z art. 75 ust. 4 i 5 prawa ochrony środowiska w pozwoleniu na budowę lub w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ze względu na charakter studium oraz brak znaczących negatywnych oddziaływań na elementy środowiska w prognozie oddziaływania na środowisko nie proponuje się działań zapobiegawczych lub minimalizujących negatywne oddziaływania.

8. MOŻLIWOŚCI ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000

Projekt studium nie wprowadza funkcji, które mogłyby oddziaływać w jakikolwiek sposób na jakikolwiek obszar Natura 2000, więc nie ma potrzeby rozpatrywania rozwiązań alternatywnych.

9. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO STUDIUM ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Na etapie projektu studium nie wprowadzono konkretnych rozwiązań mających na celu analizę skutków realizacji oraz częstotliwości jej przeprowadzania. Zakres studium określony w ustawie z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym [t.j. Dz. U. z 2012 poz. 647] oraz w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004r. w sprawie wymaganego zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy [Dz. U. Nr 118, poz. 1223] nie przewiduje możliwości określenia monitoringu w studium uwarunkowań. Istotny jest również fakt, że studium jako dokument o charakterze strategicznym nie jest podstawą do realizacji poszczególnych przekształceń. Ich realizacja może nastąpić dopiero po uchwaleniu planów miejscowych lub wydaniu innych decyzji administracyjnych.

Jednocześnie skutki realizacji postanowień studium będą podlegały bieżącemu monitoringowi odpowiednich służb ochrony środowiska, służb ochrony przyrody, organów administracji oraz organizacji ekologicznych. Bardzo ważna jest również postawa obywateli,

którzy powinni reagować natychmiastową interwencją w przypadku stwierdzenia wystąpienia uciążliwości.

10. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko dotyczy projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chybie w jej granicach administracyjnych. Prognoza ma na celu określenie prawdopodobnych skutków realizacji ustaleń studium na poszczególne elementy środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w szczególności na ekosystemy, krajobraz, a także na ludzi, dobra materialne i dobra kultury. Została ona wykonana zgodnie z obowiązującymi przepisami. Celem studium była głównie chęć zagospodarowania terenów byłych pól irygacyjnych cukierni Chybie.

Opracowanie obejmuje fragment terenu gminy Chybie w rejonie sołectwa Frelichów. Administracyjnie gmina Chybie położona jest w południowo-centralnej części województwa śląskiego, w powiecie cieszyńskim. Na obszarze gminy dominującymi utworami budującymi współczesną powierzchnię są utwory związane z okresem zlodowaceń: piaski i gliny i osadami doliny Wisły. Na analizowanym terenie nie występują wody powierzchniowe, nie zostały tu wyznaczone Główne Zbiorniki Wód Podziemnych. Tereny użytkowane są głównie jako tereny rolne. Nie występują tu udokumentowane złoża kopalin, ani obszary i tereny górnicze. Środowisko przyrodnicze ma głównie charakter terenów rolniczych w typie uprawianych pól kukurydzy oraz zabudowy zagrodowej. Na analizowanym terenie nie występują zabytki. Analizowany teren położony jest w obszarze Natura 2000 „Dolina Górnej Wisły”. Nie stwierdza się na analizowanym terenie występowania szczególnych problemów ochrony środowiska.

Nie przewiduje się znaczącego negatywnego wpływu na środowisko. Projekt studium nie wprowadza funkcji, które powodowałyby znaczące negatywne oddziaływania. Zmianie przeznaczenia ulegną głównie powierzchnie arealów rolnych, tereny zurbanizowane nie wkraczają jednak na tereny cenne przyrodniczo. W szczególności nie przewiduje się znaczącego wpływu na wody powierzchniowe, podziemne, klimat, powierzchnię ziemi, przyrodę ożywioną, zabytki, krajobraz oraz na zdrowie i jakość życia mieszkańców, choć należy zaznaczyć, że może ulec pogorszeniu jakość klimatu akustycznego i jakość powietrza na terenach poddanych urbanizacji.

Projekt studium nie wprowadza funkcji, które mogłyby potencjalnie transgranicznie oddziaływać na środowisko.

W projekcie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chybie zaproponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko.

Na etapie oceny projektu studium nie wprowadzono konkretnych rozwiązań mających na celu analizę skutków realizacji oraz częstotliwości jej przeprowadzania, nie ustalono również prac kompensacyjnych, gdyż ustawodawca nie przewiduje wprowadzenia takich rozwiązań w projekcie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Projekt studium nie wprowadza funkcji, które mogłyby wpłynąć na cele, przedmiot ochrony oraz integralność jakiegokolwiek obszaru Natura 2000, w związku z czym nie ma potrzeby wprowadzenia rozwiązań alternatywnych.

LITERATURA

- Absalon D., Jankowski A.T., Leśniok M., Mapa Hydrograficzna Polski w skali 1: 50000, ark. Pszczyna, Gugik, Warszawa, 1995;
- Absalon D. i inni: „Mapa sozologiczna w skali 1:50 000. Ark. Pszczyna, Przedsiębiorstwo Gugik, Warszawa, 1995.
- Betleja J. in., Waloryzacja przyrodnicza obszaru Natura 2000 „Dolina Górnej Wisły”, Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków, Bytom-Katowice, 2006 r.
- Bojakowska I. I in, Mapa Geośrodowiskowa Polski ark. Pszczyna, PIG, Warszawa, 2004
- Centralna Baza Danych Geologicznych – strona internetowa PIG, <http://baza.pgi.gov.pl/>;
- Chowaniec J., Witek K., „Mapa Hydrogeologiczna w skali 1:50000 wraz z objaśnieniami, ark. M3474B Pszczyna, PIG, Warszawa, 2000
- Gumiński R., Próba wydzielenia dzielnic rolniczo-klimatycznych w Polsce, Przegląd meteorologiczny i hydrologiczny, Warszawa, 1948;
- www.gus.pl - strona internetowa Głównego Urzędu Statystycznego
- Kondracki J., 1998: Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa.
- Mapa geologiczna Polski, A – mapa utworów powierzchniowych, 1 : 200 000, ark. Cieszyn WG, Warszawa 1983.
- Mapa geologiczna Polski, B – mapa bez utworów czwartorzędowych, 1 : 200 000, ark. Cieszyn. WG, Warszawa 1983.
- Mapa Hydrogeologiczna Polski 1 : 200 000, ark. Cieszyn WG, 1983.
- Matuszkiewicz W. [red], Potencjalna roślinność naturalna Polski – Mapa przeglądowa 1:300000 ark. 11, PAN, Warszawa , 1995;
- Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Chybie, Biuro Rozwoju Regionu, Katowice - Chybie, listopad 2009 r.;
- Państwowa Służba Hydrogeologiczna – strona internetowa PIG, <http://www.psh.gov.pl>;
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego z 2004 r. ze zm;
- Parusel. J. [red], Korytarze ekologiczne w województwie śląskim, CPDGŚ, Katowice 2007;
- Raport o stanie środowiska w województwie śląskim w roku 2005 - 2013 WIOŚ Katowice,
- Rejestr form ochrony przyrody województwa śląskiego – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Katowice, 2014;
- Rózkowski A. [red.], 1997: Mapa warunków występowania, użytkowania, zagrożenia i ochrony zwykłych wód podziemnych Górnośląskiego Zagłębia Węglowego i jego obrzeżenia; 1 : 100 000. PIG, Warszawa.
- Skrzypczyk L. [red], 2003: Mapa wstępnej waloryzacji Głównych Zbiorników Wód Podziemnych 1:800000, PIG, Warszawa;
- Studium określające granice obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią zlewni rzeki Małej Wisły od zbiornika Wisła Czarne do Zbiornika Goczałkowice, RZGW Gliwice, 2006;
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Chybie z 2010 r. (uchwała Nr XL/302/2010 z dnia 4 listopada 2010 r.);
- Uchwała nr XVIII/125/2012 Rady Gminy Chybie z dnia 3 lipca 2012 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Chybie;